

Asia: Svenska Finlands folktingin lausunto eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle hallituksen esityksestä liittyen sosiaali- ja terveydenhuolto- sekä maakuntauudistukseen.

Viite: Kutsu asiantuntijakuulemiseen ja kirjallisen lausunnon toimittamiseen 20.3.2017

LAUSUNTO

Svenska Finlands folkting kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen hallituksen esityksestä maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi. Lakisääteisen tehtävänsä mukaisesti Folkinget ottaa kantaa kielellisiä oikeuksia koskeviin kysymyksiin.

Maakuntalakiehdotuksessa esitetään, että maakunta järjestää yritys-, työ- ja elinkeinopalveluja. Esityksen perusteluista käy ilmi, että mm. ELY-keskusten ja TE-toimistojen palvelut yhdistetään kasvupalveluiksi. Palvelun tarkempaa rakennetta ja sisältöä koskeva lainsäädäntö on valmisteltavana, mutta kyseessä olevasta lakiehdotuksesta käy ilmi, että palvelussa tullaan käyttämään järjestäjä-tuottaja -mallia. Maakunnille annetaan järjestämisvastuu, kun taas tuotanto markkinoistetaan niin, että asiakas voi valita kunnan, yksityisten ja kolmannen sektorin tuottajien välillä.

Folkinget edellyttää, että osana valmistelua selvitetään miten ilmoitettu malli turvaa palvelujen saatavuuden ja valinnanvapauden ruotsin kielellä. Folkinget toteaa, ettei kielellisiä näkökohtia ole huomioitu työ- ja elinkeinoministeriön teettämässä markkinatutkimuksessa (<http://tem.fi/documents/1410877/3178243/markkinavuoropuhelu-raportti/7affd776-2cc6-4745-8fb3-dab77d3326be>). Tilanne on haastava ruotsinkielisen väestön kannalta, sillä se muodostaa harvemmin tuottajia kiinnostavia suuria markkinoita siinä määrin, että kilpailu ja valinnanvapaus toteutuisivat kauttaaltaan.

Jos kasvupalvelut toteutetaan ilmoitetun mallin mukaisesti, on täysin välttämätöntä varmistaa, että palvelut toimivat molemmilla kansalliskielillä. Tämän täytyy olla etusijalla kasvupalveluita koskevan lainsäädännön valmistelussa. Myös ruotsinkielisillä henkilöillä on oltava mahdollisuus valita tuottaja.

Folkinget katsoo, että kielivähemmistön vaikuttamistoimielimen on oltava mukana järjestämässä ruotsinkielisiä palveluja ja sillä on oltava tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon. Vaikuttamistoimielimen roolia haittaa kuitenkin se, että se ei ole varsinainen lautakunta, jolla voisi olla julkista valtaa. Toimielin ei myöskään ole sidottu maakunnan hallintoon eikä toimielimelle ole turvattu riittävästi resursseja ja osallistumista tehtävänsä suorittamiseksi. Folkinget on siksi ehdottanut, että vaikuttamistoimielimen asemaa vahvistetaan monilta osin. Toimielimen pitäisi olla lautakunta, jolla on mahdollisuus harjoittaa julkista valtaa, ja puheenjohtajan pitäisi olla maakuntahallituksen jäsen.

Juridisesta asemasta riippumatta toimielimen tehtävät tulee määritellä selvästi valmisteltavana olevassa kasvupalveluja koskevassa lainsäädännössä. Vaikuttamistoimielimellä tulee olla mahdollisuus selvittää, arvioida ja määrittää maakunnan kielivähemmistön palvelutarvetta sekä seurata palveluiden saatavuutta ja laatua.

FOLKTINGET
SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Svenska Finlands folkting

Thomas Blomqvist
Folktingetin puheenjohtaja

Markus Österlund
Folktingetin pääsihteeri

Erik Munsterhjelm
Hallintoasiantuntija